

Loop geen onnodig risico

Verstandig je pensioen regelen

Consumenteninformatie van de Autoriteit Financiële Markten

Voor wie is deze folder?

Deze folder is voor iedereen die zijn of haar pensioen goed wil regelen. Van de mensen die werken heeft bijna de helft nooit goed over het pensioen nagedacht. Dat kan gevolgen hebben voor later. Bijvoorbeeld als je minder pensioen krijgt dan je had verwacht. In deze folder van de Autoriteit Financiële Markten (AFM) lees je waar je op moet letten als je pensioen opbouwt.

Wie is de AFM?

De AFM is onafhankelijk en controleert ondernemingen die actief zijn in [sparen](#), [lenen](#), [beleggen](#) en [verzekeren](#). De AFM let er op of financiële ondernemingen en [pensioenuitvoerders](#) hun klanten goed behandelen en juist informeren. De AFM geeft ook advies aan het [ministerie van Financiën](#) over nieuwe wetten en regels.

Bij de AFM kun je onafhankelijke informatie krijgen via de [website](#), [folders](#), [nieuwsbrieven](#) en het [Meldpunt Financiële Markten](#), telefoonnummer 0900 540 05 40 (€ 0,05 per minuut).

Stap 1

Zoek uit waar je recht op hebt

De meeste mensen zijn verzekerd voor de [Algemene Ouderdomswet \(AOW\)](#) van de overheid. De AOW is een basispensioen voor mensen die 65 jaar of ouder zijn. Heb je niet altijd in Nederland gewoond? Dan kan het zijn dat je geen volledig basispensioen krijgt. [De Sociale Verzekeringsbank \(SVB\)](#) kan je hierover informeren.

Vaak bouw je naast de AOW ook pensioen op bij een werkgever. Niet iedere werkgever heeft dezelfde [pensioenregeling](#). Het hangt van het soort regeling af hoeveel pensioen je later krijgt. Toch weet de helft van de werkende Nederlanders niet welke regeling ze hebben. Het is belangrijk dat je op tijd weet hoe je pensioen opbouwt en hoeveel. Vraag informatie bij jouw werkgever of jouw pensioenuitvoerder. Dit is het [pensioenfonds](#) of de verzekeraar van wie jij jouw pensioen krijgt. **Tip!** Op de websites [www.duidelijkpensioen.nl](#) en [www.pensioenkijker.nl](#) lees je hoe je een pensioen opbouwt.

Heb je geen werkgever? Of heeft jouw werkgever geen pensioenregeling? Dan kun je zelf geld sparen voor later. Bijvoorbeeld met [banksparen](#), een [levensloopregeling](#) of een [lijfrentepolis](#).

Stap 2

Bekijk jouw pensioenoverzicht

Vanaf 2008 krijgt iedere deelnemer die pensioen opbouwt elk jaar een overzicht van zijn pensioenuitvoerder: het [Uniform Pensioenoverzicht \(UPO\)](#).

Wat staat er in het pensioenoverzicht?

In het overzicht staat bijvoorbeeld hoeveel geld je kunt verwachten als je met pensioen gaat. En ook hoeveel geld je krijgt als je niet meer gezond genoeg bent om te werken.

Het overzicht ziet er bij iedereen ongeveer hetzelfde uit. Het gaat over dezelfde onderwerpen. Hierdoor kun je verschillende overzichten goed met elkaar vergelijken.

Krijg je meer pensioen als de prijzen omhoog gaan?

Jouw geld wordt minder waard als de prijzen omhoog gaan. Ook jouw pensioen wordt minder waard.

Gaan de prijzen omhoog?

Dan moet de waarde van jouw pensioen ook omhoog gaan. Dit heet **toeslagverlening**. Vanaf 2009 staat er in het UPO ook een **toeslagenlabel**. Aan het label kun je zien of jouw pensioen later nog net zoveel geld waard is als nu. Een voorbeeld van een UPO vind je op de website www.pensioenkijsker.nl.

Stap 3

Denk aan jouw toekomst

Hoeveel pensioen je later nodig hebt, hangt af van jouw uitgaven en wensen in de toekomst. Is jouw hypotheek al afgelost? Wil je gaan reizen of eerder stoppen met werken? Houd daar alvast rekening mee.

Verandert de situatie waarin je leeft? Dan is het goed om uit te zoeken of dat gevolgen heeft voor jouw pensioen. Belangrijke veranderingen zijn bijvoorbeeld:

- Samenwonen, trouwen of scheiden.
- Kinderen krijgen.
- Een andere baan krijgen of geen baan (meer) hebben.
- Naar het buitenland gaan.
- Niet kunnen werken, bijvoorbeeld omdat je ziek bent.

Vraag aan jouw werkgever of pensioenuitvoerder wat deze veranderingen betekenen voor jouw pensioen. Je kunt ook kijken op www.pensioenkijsker.nl.

Tip! Ga je trouwen of samenwonen? Of woon je al samen? Vraag dan na bij jouw pensioenuitvoerder of jouw partner recht heeft op een partnerpensioen als jij overlijdt. Vaak kun je dit regelen in een samenlevingscontract.

Stap 4

Controleer alle stappen

Controleer of je jouw pensioen goed hebt geregeld.

Zorg ervoor dat je in elk geval antwoord hebt op de volgende vragen:

- **Welke pensioenregeling heb ik?**

Vraag aan jouw werkgever of pensioenuitvoerder welke pensioenregeling je hebt.

Vraag ook naar het pensioenreglement. Hierin staan jouw rechten en plichten. Lees daarin ook wat er met jouw pensioen gebeurt als je overlijdt. Vraag om uitleg als je iets niet begrijpt.

- **Heb ik later genoeg inkomen om van te leven?**

Hoeveel inkomen je later nodig hebt is voor iedereen verschillend. Ga je goedkoper wonen of is jouw hypotheek afgelost? Dan heb je minder inkomen nodig. Lees elk jaar het Uniform Pensioenoverzicht (UPO) goed door.

Op www.checkmijnpensioen.nl kun je controleren of jouw pensioen straks genoeg is.

Bouw je geen pensioen op? Of zie je dat je niet genoeg pensioen opbouwt om later van te leven? Dan kun je zelf extra sparen.

Stap 5

Heb je een klacht, neem contact op

Schrijf jouw pensioenuitvoerder een brief als je een klacht hebt.

Ben je ontevreden over de behandeling van jouw klacht? Dan kun je het volgende doen:

- Heb je een administratieve klacht over een verzekeraar? Bijvoorbeeld over de kosten? Schrijf naar het [Klachteninstituut Financiële Dienstverlening \(Kifid\)](#).
- Heb je een klacht over de uitvoering van een pensioenregeling? Heb je bijvoorbeeld geen UPO ontvangen? Schrijf naar de [Ombudsman Pensioenen](#).
- Ben je het niet eens met de uitspraak van de Ombudsman Pensioenen? Dan kun je nog naar de rechter. Vraag advies aan een advocaat of het [Juridisch Loket](#).

Het is belangrijk dat je jouw klacht ook aan de AFM en de Nederlandse Bank (DNB) meldt. De AFM en DNB bemiddelen niet. De AFM let er op of pensioenuitvoerders jou goed informeren. DNB let erop of pensioenuitvoerders zorgvuldig met jouw pensioengeld omgaan.

Hoe kun je pensioen opbouwen?

Elk jaar dat je bij jouw werkgever meedoet aan een pensioenregeling bouw je pensioen op. Er zijn verschillende regelingen:

1. **Middelloodregeling:** Jouw pensioen wordt berekend over het salaris dat je gemiddeld tijdens je loopbaan hebt verdiend.
2. **Eindloodregeling:** Jouw pensioen wordt berekend over het laatst verdiende salaris.
3. **Beschikbare-premieregelingen:** Jouw werkgever geeft je een pensioenpremie. De premie wordt meestal belegd. Als je met pensioen gaat, komt er geld beschikbaar waarmee je een pensioenuitkering moet kopen.
4. **Combinatieregelingen:** Er zijn ook pensioenregelingen die uit twee delen bestaan. Je bouwt dan een deel pensioen op met een eindlood- of middelloodregeling en een deel met een beschikbare-premieregeling.

Bouw je geen of niet genoeg pensioen op via een werkgever? Je kunt dan op andere manieren pensioen opbouwen, bijvoorbeeld:

1. **Banksparen of bankbeleggen:** Je kunt bij een bank een geblokkeerde spaarrekening of effectenrekening openen. Als je aan bepaalde regels voldoet, kun je het geld dat je inlegt aftrekken van de belasting. Als je overlijdt, krijgen je nabestaanden (je partner of familie) het bedrag dat is opgebouwd. Bij bankbeleggen kan jouw geld meer waard worden, maar ook minder.
2. **Lijfrente:** Je kunt een verzekering afsluiten waarmee je geld spaart om later jouw pensioen mee aan te vullen. De premie kun je van de belasting aftrekken als je kunt aantonen dat je een pensioentekort hebt.
3. **Levensloop:** Je kunt bij een bank of verzekeraar een deel van jouw brutosalaris opzij zetten om eerder met pensioen te kunnen. Bij veel levensloopproducten beleg je. Jouw geld kan meer waard worden, maar ook minder.

Tip! Vergelijk de mogelijkheden en let daarbij goed op de kosten!

Handige telefoonnummers en adressen

Belastingdienst

www.belastingdienst.nl | 0800 0543

De Helpdesk Vergeten Pensioenen

Hier kun je navragen of je in het verleden pensioen hebt opgebouwd
helpdesk@vb.nl | www.vb.nl | 070 311 73 73

De Nederlandsche Bank (DNB)

DNB houdt samen met de AFM toezicht op de pensioenuitvoerders
info@dnb.nl | www.dnb.nl | 0800 020 10 68 (gratis)

Het Juridisch Loket

www.juridischloket.nl | 0900 80 20 (€ 0,10 per minuut)

Klachteninstituut Financiële Dienstverlening (Kifid)

Postbus 93257 | 2509 AG Den Haag
www.kifid.nl | 0900 355 22 48 (€ 0,10 per minuut)

Ombudsman Pensioenen

Postbus 93560 | 2509 AN Den Haag | 070 333 89 65

Sociale Verzekeringsbank (SVB)

www.svb.nl | 020 656 56 56

Autoriteit Financiële Markten (AFM) | Meldpunt Financiële Markten

Postbus 11723 | 1001 GS Amsterdam | info@afm.nl | www.afm.nl
www.weetwatjeweet.nl | 0900 540 05 40 (€ 0,05 per minuut)

Wij hebben deze folder met zorg geschreven. De informatie wordt vrijblijvend verstrekt. De AFM kan niet garanderen dat de informatie compleet of actueel is. Je kunt aan deze informatie geen rechten ontleen. De AFM is niet aansprakelijk voor de gevolgen van het gebruik van deze informatie.

december 2008